

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VI-A CIVILĂ
ÎN C H E I E R E
ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN DATA DE 14 APRILIE 2021
CURTEA CONSTITUITĂ DIN:
PREȘEDINTE: (...)
JUDECĂTOR: (...)
GREFIER: (...)

Pe rol se află soluționarea apelului formulat de apelanta (...) împotriva sentinței civile nr. (...)/25.06.2020 pronunțate de Tribunalul București – Secția a VI-a Civilă în dosarul nr. (...), în contradictoriu cu intimata (...), cauza având ca obiect *executare contract administrativ*.

La apelul nominal făcut în ședință publică, la ordine, se prezintă intimata, prin consilier juridic, cu delegație la dosar, lipsind apelanta.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează Curții că apelanta a depus la dosarul cauzei, la data de 13.04.2021, o cerere cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în condițiile art. 519 C. proc. civ., după care,

La interpelarea Curții, intimata, prin consilier juridic, arată că, având în vedere că s-a timbrat, nu mai susține excepția netimbrării apelului.

Curtea, față de aceste precizări, ia act că intimata nu mai susține excepția netimbrării apelului.

Curtea, în temeiul art. 520 alin. 1 raportat la art. 519 C. proc. civ., pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: dacă dispozițiile art. 27 C. proc. civ. se interpretează în sensul că hotărârile pronunțate în primă instanță în perioada în care era în vigoare O.U.G. nr. 23/ 2020, respectiv anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594/ 07.07.2020 a Deciziei Curții Constituționale nr. 221/ 2020 (prin care s-a constatat neconstituționalitatea acestui act normativ), sunt supuse căii de atac a apelului, prevăzută de respectiva ordonanță, sau căii de atac a recursului, prevăzută de art. 55 alin. 3 din Legea nr. 101/ 2016, în forma anterioară modificării aduse prin O.U.G. nr. 23/ 2020.

Curtea aduce la cunoștința intimatei, prin consilier juridic, că apelanta a transmis un punct de vedere în sensul că este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la acest aspect.

Intimata, prin consilier juridic, arată că este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, având în vedere că a invocat excepția inadmisibilității.

Curtea rămâne în pronunțare cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile relativ la chestiunea de drept menționată anterior.

C U R T E A,

Deliberând asupra *sesizării* Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în legătură cu interpretarea prevederilor art. 27 C. proc. civ. raportat la faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 221/ 2020 s-a constatat neconstituționalitatea O.U.G. nr. 23/ 2020, în ansamblul său, constată următoarele:

I. Curtea constată *admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile*, în conformitate cu prevederile art. 519 alin. 1 C. proc. civ., motivat de faptul că:

I. De lămurirea modului de interpretare/ aplicare a dispozițiilor art. 27 C. proc. civ. raportat la faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 221/ 2020 s-a constatat neconstituționalitatea O.U.G. nr.

23/ 2020, în ansamblul său, depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, în speță, trebuie stabilit, având în vedere acest text legal, care este calea de atac care trebuia exercitată în cauză.

În acest sens, este de reținut că, în plan procesual, calificarea ca recurs sau apel a căii de atac exercitate în cauză are consecințe asupra modului de soluționare al acesteia.

Astfel, în măsura în care calea de atac este apelul, judecata acestuia se face cu respectarea efectului devolutiv reglementat de art. 476 C. proc. civ., instanța de apel statuând atât în fapt, cât și în drept. De asemenea, este de reținut că, în cadrul apelului, se pot administra, în condițiile legii, toate mijloacele de probă prevăzute de lege, așa cum rezultă din interpretarea sistematică a prevederilor art. 478 alin. 2 și ale art. 479 alin. 2 C. proc. civ.

În măsura în care calea de atac este recursul, judecata acestuia este limitată la motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. 1 C. proc. civ. De asemenea, este de reținut că, în cadrul recursului, nu se poate administra decât proba cu înscrisuri, așa cum prevăd dispozițiile art. 492 C. proc. civ.

2. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, după consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

3. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi, 14.04.2021.

4. În ce privește cerința existenței unei cauze aflate în curs de judecată, aceasta este întrunită, deoarece litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea se află în curs de judecată, pe rolul Curții de Apel București – Secția a VI-a Civilă.

5. Relativ la condiția potrivit căreia cauza să fie soluționată în ultimă instanță, Curtea constată că și aceasta este îndeplinită, întrucât Curtea de Apel București urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care este definitivă, potrivit art. 55 alin. 3¹ din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în redactarea ulterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020 (respectiv ulterior datei de 12.02.2020) (având în vedere că la data sesizării primei instanțe, 09.03.2020, acest text legal era în vigoare), raportat la art. 634 alin. 1 pct. 4 C. proc. civ. sau conform art. 55 alin. 3 din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în redactarea anterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020 (respectiv anterior datei de 12.02.2020) raportat la art. 634 alin. 1 pct. 5 C. proc. civ. ori conform art. 55 alin. 3¹ din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, așa cum a fost modificată prin O.U.G. nr. 114/ 2020.

II. Expunerea succintă a cauzei.

Situația de fapt și de drept:

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului București – Secția a VI-a Civilă la data de 10.03.2020, reclamanta (...) a solicitat în contradictoriu cu pârâta (...) obligarea acesteia din urmă la plata sumei totale de (...), compusă din: a) (...), reprezentând penalități de întârziere în finalizarea lucrărilor de execuție aferente unei perioade de 184 de zile cuprinse între data de 12.08.2019, ziua următoare termenului contractual stabilit prin actul adițional nr. (...), și data rezilierii, respectiv data de 10.02.2020; b) (...), cu titlu de daune interese reprezentate de contravaloarea garanției de bună execuție.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a arătat că părțile au încheiat contractul (...).

De asemenea, a mai arătat reclamanta că acest contract a fost încheiat în condițiile Legii nr. 98/ 2016.

În privința competenței materiale și teritoriale, reclamanta a invocat prevederile art. 53 alin. 1^l din Legea nr. 101/ 2016, în redactarea de la data sesizării primei instanțe, 09.03.2020, („Procese și cererile care decurg din executarea contractelor administrative se soluționează în primă instanță, de urgență și cu

Dosar nr. (...)

Încheiere din data de 14.04.2021

precădere, de către instanța civilă de drept comun în circumscripția căreia se află sediul autorității contractante.”).

La data de 24.03.2021, pârâta (...) a formulat în contradictoriu cu reclamanta (...) cerere reconvențională, prin care a solicitat rezilierea din culpa reclamantei sau, în subsidiar, din culpa ambelor părți a contractului (...); de asemenea, a solicitat obligarea reclamantei la plata sumei de (...), reprezentând penalități de întârziere, a sumei de (...), reprezentând profitul nerealizat, și a sumei de (...), reprezentând contravaloare lucrări executate și nedecontate.

Prin sentința civilă nr. (...)/ 25.06.2020 pronunțată de Tribunalul București – Secția a VI-a Civilă în dosarul nr. (...) a fost admisă cererea principală privind pe reclamanta (...) în contradictoriu cu pârâta (...); ca atare, a fost obligată pârâta-reclamantă la plata către reclamanta-pârâtă a sumei de (...), reprezentând penalități de întârziere, calculate pentru perioada 12.08.2019 – 10.02.2020, și a sumei de (...), daune interese reprezentând contravaloarea garanției de bună execuție; de asemenea, a fost respinsă cererea reconvențională, ca neîntemeiată; s-a luat act că reclamanta-pârâtă nu a solicitat cheltuieli de judecată.

În privința căii de atac, prima instanță a arătat că împotriva sentinței civile menționate anterior se poate formula apel în termen de 10 zile de la comunicare.

Împotriva sentinței civile nr. (...)/ 25.06.2020 a formulat apel pârâta (...), solicitând admiterea acestuia, rejudecarea cauzei pe fond și schimbarea sentinței civile atacate în sensul respingerii cererii de chemare în judecată și admiterii cererii reconvenționale.

La data de 07.10.2020, intimata (...) a depus la dosarul cauzei întâmpinare, prin care, *inter alia*, a invocat excepția inadmisibilității căii de atac a apelului.

În motivarea acestei excepții, intimata a arătat, în esență, că recursul este calea de atac ce trebuia exercitată în cauză, având în vedere Decizia nr. 40/ 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

La data de 12.10.2020, apelanta a depus la dosarul cauzei răspuns la întâmpinare, prin care a solicitat, în principal, respingerea excepției inadmisibilității apelului, iar, în subsidiar, în măsura în care instanța aprecia că recursul este calea de atac ce trebuia exercitată în cauză, recalificarea căii de atac ca fiind recurs.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Apelanta (...) a arătat, prin cererea depusă la data de 13.04.2021, că este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în condițiile art. 519 C. proc. civ. raportat la modalitatea de interpretare a prevederilor art. 27 C. proc. civ. și a art. 147 alin. 4 din Constituție și raportat la Decizia Curții Constituționale nr. 221/ 2020 prin care s-a constatat neconstituționalitatea O.U.G. nr. 23/ 2020 în integralitate. De asemenea, a mai arătat că se impune a se stabili de către Înalta Curte de Casație și Justiție care este calea de atac ce trebuia promovată în cauză, cu implicații asupra recalificării sau nu a acesteia.

Intimata (...) a arătat că este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, punctul de vedere al acesteia fiind consemnat în practica prezentă încheieri.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. Redarea normei de drept interne ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Art. 27 C. proc. civ., prevede următoarele:

„Hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.”

2. Redarea normelor de drept intern apreciate a fi relevante pentru analiză:

Art. 147 alin. 4 din Constituție prevede că:

„Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.”

De asemenea, art. 55 alin. 3¹ din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în redactarea ulterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020 (respectiv

ulterior datei de 12.02.2020) (având în vedere că la data sesizării primei instanțe, 09.03.2020, acest text legal era în vigoare), prevedea că:

„Hotărârea pronunțată în cazul litigiilor de la art. 53 alin. (1¹) poate fi atacată numai cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare, la instanța ierarhic superioară. Apelul este soluționat de urgență și cu precădere, într-un termen ce nu va depăși 30 de zile lucrătoare de la data sesizării legale a instanței.”

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 221/ 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594/ 07.07.2020, a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și s-a constatat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/ 2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra sistemului achizițiilor publice este neconstituțională, în ansamblul său.

Art. 55 alin. 3 din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în redactarea anterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020 (respectiv anterior datei de 12.02.2020), prevedea că:

„Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 10 zile de la comunicare, la secția contencios administrativ și fiscal a curții de apel, care judecă în complet specializat în achiziții publice. Recursul este soluționat de urgență și cu precădere, într-un termen ce nu va depăși 30 de zile de la data sesizării legale a instanței.”

În privința acestui text legal, trebuie avute în vedere și cele statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 40/ 2020. Prin această decizie s-a stabilit, în interpretarea și aplicarea art. 55 alin. (3) raportat la art. 53 alin. (1¹) din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor (în forma în vigoare anterior modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/ 2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra sistemului achizițiilor publice), că hotărârea pronunțată în primă instanță în procesele și cererile care decurg din executarea contractelor administrative se atacă cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare la instanța ierarhic superioară – secția sau completul specializat în litigii cu profesioniști, conform procedurii prevăzute de Legea nr. 101/ 2016.

În final, art. 55 alin. 3¹ din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, așa cum a fost modificată prin O.U.G. nr. 114/ 2020, prevede, în prezent, că:

„Hotărârea pronunțată în cazul litigiilor prevăzută la art. 53 alineatul (1¹) poate fi atacată numai cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare, la instanța ierarhic superioară. Apelul este soluționat de urgență și cu precădere, într-un termen ce nu va depăși 30 de zile de la data sesizării legale a instanței.”

3. Prezentarea jurisprudenței proprii instanței/ a altor instanțe:

Nu au fost identificate hotărâri judecătorești în acest sens.

4. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

Potrivit art. 27 C. proc. civ., hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.

De asemenea, potrivit art. 457 alin. 1 din același act normativ, hotărârea judecătorească este supusă numai căilor de atac prevăzute de lege, în condițiile și termenele stabilite de aceasta, indiferent de mențiunile din dispozitivul ei.

Pe de altă parte, la data sesizării primei instanțe, respectiv la data de 09.03.2020, art. 55 alin. 3¹ teza I din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în redactarea ulterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020 (respectiv ulterior datei de 12.02.2020), prevedea că hotărârea pronunțată în cazul litigiilor de la art. 53 alin. 1¹ (respectiv

litigiile care decurg din executarea contractelor administrative – nota Curții) poate fi atacată numai cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare, la instanța ierarhic superioară.

La data de 25.06.2020, Tribunalul București – Secția a VI-a Civilă a pronunțat sentința civilă nr. (...), care face obiectul căii de atac formulate în cauză.

Așa cum s-a reținut anterior, în privința căii de atac, prima instanță a arătat că împotriva acestei sentințe civile se poate formula apel în termen de 10 zile de la comunicare.

Anterior pronunțării acestei sentințe civile, respectiv la data de 02.06.2020, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 221/ 2020, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și s-a constatat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/ 2020, pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra sistemului achizițiilor publice este neconstituțională, în ansamblul său.

Această decizie a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data de 07.07.2020, dată de la care a devenit general obligatorie, potrivit art. 147 alin. 4 din Constituție.

Ulterior, la data de 16.09.2020, pârâta (...) a formulat apel împotriva sentinței civile menționate anterior.

Chestiunea de drept care se pune în discuție în cauză este aceea a căii de atac care se poate exercita în cauză, având în vedere dispozițiile art. 27 C. proc. civ. În acest sens, Curtea, având în vedere că respectiva cale de atac se soluționează ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei de neconstituționalitate menționate anterior, constată că prevederile art. 27 C. proc. civ. se pot interpreta atât în sensul că hotărârile pronunțate în primă instanță în perioada în care era în vigoare O.U.G. nr. 23/ 2020, respectiv anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594/ 07.07.2020 a Deciziei Curții Constituționale nr. 221/ 2020 (prin care s-a constatat neconstituționalitatea acestui act normativ), sunt supuse căii de atac a apelului, prevăzută de respectiva ordonanță, cât și în sensul că respectivele hotărâri sunt supuse căii de atac a recursului, prevăzută de art. 55 alin. 3 din Legea nr. 101/ 2016, în forma anterioară modificării aduse prin O.U.G. nr. 23/ 2020.

Cu prioritate, față de prevederile art. 147 alin. 4 din Constituție, Curtea reține că decizia de neconstituționalitate menționată anterior trebuie să fie avută în vedere de instanța investită cu soluționarea unei căi de atac exercitate împotriva unei hotărâri pronunțate în cadrul unui litigiu care decurge din executarea unui contract administrativ.

Relativ la efectele acestei decizii a Curții Constituționale în speța dedusă judecării, Curtea reține următoarele:

Potrivit art. 147 alin. 1 din Constituție, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției; pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

De asemenea, potrivit alin. 4 al aceluiași articol, deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României; de la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

Prevederi asemănătoare se regăsesc și în textul art. 31 din Legea nr. 47/ 1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Față de această reglementare, atât constituțională, cât și legală, trebuie distinsă natura juridică a efectelor deciziilor Curții Constituționale și, respectiv, modalitatea în care se produc, în timp, aceste efecte.

Sub primul aspect, natura juridică a efectelor deciziilor Curții Constituționale, deși nu poate fi vorba de o abrogare propriu-zisă a textului de lege, pentru că cel care intervine nu este legiuitorul însuși, emitentul actului, ci organul jurisdicțional, sesizat la un moment dat cu cenzura de neconstituționalitate, consecințele declarării caracterului neconstituțional sunt similare celor produse de abrogare, în sensul că actul normativ încetează să mai aibă existență juridică și deci să mai constituie temei al pretențiilor în justiție.

Din motive de securitate și de stabilitate a circuitului juridic, Constituția României prevede că efectele declarării neconstituționale a actului (legi, ordonanțe, regulamente) se produc doar *ex nunc*.

Este vorba, aşadar, de lipsirea efectelor (mai exact, de încetarea acestor efecte, în terminologia art. 147 alin. 1 din Constituţia României) actului declarat neconstituţional pentru viitor, în temeiul unei hotărâri a instanţei de jurisdicţie constituţională, hotărâre cu caracter general obligatoriu şi care se bucură de autoritate de lucru judecat.

Fiind în prezenţa lipirii de efecte a unui act care contravine legii fundamentale, se pune problema modalităţii în care se produce, în timp, această lipsire de efecte, adică a felului în care se repercutează efectele deciziei Curţii Constituţionale asupra ordinii juridice, astfel cum este ea surprinsă la momentul adoptării deciziei.

Din punctul de vedere al dreptului tranzitoriu, art. 147 alin. 4 din Constituţie prevede că decizia Curţii Constituţionale este general obligatorie, atât pentru autorităţile şi instituţiile publice, cât şi pentru particulari, şi produce efecte numai pentru viitor, iar nu şi pentru trecut.

Cum este vorba de o normă imperativă de ordine publică, aplicarea ei generală şi imediată nu poate fi tăgăduită, deoarece altfel ar însemna ca un act neconstituţional să continue să producă efecte juridice, ca şi când nu ar fi apărut niciun element nou în ordinea juridică, ceea ce Constituţia refuză în mod categoric.

Împrejurarea că deciziile Curţii Constituţionale produc efecte numai pentru viitor dă expresie unui alt principiu constituţional, acela al neretroactivităţii, ceea ce înseamnă că nu se poate aduce atingere unor drepturi definitiv câştigate sau situaţiilor juridice deja constituite.

Aceasta presupune, referitor la problema analizată, în care este vorba de situaţii juridice în curs de constituire (*facta pendentia*), că acestea sunt sub incidenţa efectelor deciziilor Curţii Constituţionale, care sunt de imediată şi generală aplicare.

Nu se poate spune că, fiind indicată calea de atac a apelului de către prima instanţă în dispozitivul sentinţei civile contestate, la un moment la care decizia de neconstituţionalitate nu era publicată în Monitorul Oficial al României, efectele Legii nr. 101/ 2016, în forma sa de la data sesizării primei instanţe (mai precis forma legii dată ca urmare a edictării O.U.G. nr. 23/ 2020), în ceea ce priveşte calea de atac ce poate fi exercitată în cazul litigiilor care decurg din executarea contractelor administrative, se întind în timp pe toată durata desfăşurării procedurii judiciare.

În legătură cu obligativitatea efectelor deciziilor Curţii Constituţionale pentru instanţele de judecată s-a pronunţat, de altfel, instanţa supremă printr-o decizie în interesul legii (a se vedea Decizia nr. 3/ 04.04.2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350/ 19.05.2011), decizie prin care a statuat că „deciziile Curţii Constituţionale sunt obligatorii, ceea ce înseamnă că trebuie aplicate întocmai, nu numai în ceea ce priveşte dispozitivul deciziei, dar şi considerentele care îl explicitează”. De asemenea, a mai statuat că „dacă aplicarea unui act normativ în perioada dintre intrarea sa în vigoare şi declararea neconstituţionalităţii îşi găseşte raţiunea în prezumţia de constituţionalitate, această raţiune nu mai există după ce actul normativ a fost declarat neconstituţional, iar prezumţia de constituţionalitate a fost răsturnată” şi, prin urmare, „instanţele (...) erau obligate să se conformeze deciziilor Curţii Constituţionale şi să nu dea eficienţă actelor normative declarate neconstituţionale”.

Asupra caracterului obligatoriu *erga omnes* al deciziilor sale s-a pronunţat Curtea Constituţională în jurisprudenţa sa constantă (Decizia nr. 186/ 18.11.1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213/ 16.05.2000; decizia nr. 169/ 02.11.1999 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151/ 12.04.2000), statuând că obligativitatea deciziilor Curţii pentru instanţele judecătoreşti, ca, de altfel, şi pentru celelalte persoane fizice şi juridice, decurge din principiul înscris în art. 1 alin. 5 din Constituţie, potrivit căruia, respectarea Constituţiei, a supremaţiei sale şi a legilor este obligatorie.

De asemenea, din jurisprudenţa Curţii Constituţionale, se desprinde ideea că o decizie de admitere a unei excepţii de neconstituţionalitate se aplică numai în cauzele aflate pe rolul instanţelor judecătoreşti la momentul publicării acesteia, cauze în care respectivele dispoziţii sunt aplicabile, precum şi în cauzele în care a fost invocată excepţia de neconstituţionalitate până la data susmenţionată, altele decât cea în care a fost pronunţată decizia Curţii Constituţionale, soluţionate definitiv prin hotărâre judecătorească, în această ipoteză decizia constituind temei al revizuirii (a se vedea, Decizia nr. 223/ 13.03.2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256/ 18.04.2012).

Față de aceste aspecte, Curtea apreciază că judecata nu se mai poate întemeia pe o dispoziție legală inexistentă din punct de vedere juridic, ca urmare a declarării ei ca fiind neconstituțională.

Chiar dacă sentința civilă atacată în cauză a fost pronunțată anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 221/ 2020, Curtea apreciază că, la acest moment procesual, respectiv în apel, nu se poate ignora noua realitate juridică determinată de pronunțarea de către instanța de contencios constituțional a acestei decizii de neconstituționalitate.

Având în vedere aceste considerente, Curtea apreciază că, în cauză, la acest moment procesual, nu mai pot fi aplicate prevederile art. 55 alin. 3¹ teza I din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în redactarea ulterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020.

Pe cale de consecință, Curtea apreciază că, în locul prevederilor legale menționate anterior, ar putea fi aplicate dispozițiile art. 55 alin. 3 din Legea nr. 101/ 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, în redactarea anterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020.

Față de cele menționate anterior, Curtea apreciază că prevederile art. 27 C. proc. civ. pot fi interpretate în sensul că, într-o cauză precum cea dedusă judecării, calea de atac ce putea fi exercitată era recursul, iar nu apelul, având în vedere că dispozițiile art. 55 alin. 3¹ teza I din Legea nr. 101/ 2016, în redactarea ulterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020, sunt neconstituționale ca urmare a constatării neconstituționalității acestei ultime ordonanțe de urgență, în ansamblul său.

Pe de altă parte, Curtea apreciază că prevederile art. 27 C. proc. civ. pot fi interpretate și în sensul că, într-o cauză precum cea dedusă judecării, calea de atac ce putea fi exercitată era apelul, având în vedere principiul securității raporturilor juridice și principiul legalității (art. 7 și art. 457 alin. 1 C. proc. civ.). În acest sens, se poate aprecia că, în ceea ce privește calea de atac, partea putea exercita numai apelul, întrucât numai acesta era prevăzut de Legea nr. 101/ 2016, în redactarea dată prin O.U.G. nr. 23/ 2020, la data pronunțării sentinței civile contestate, chiar dacă acest ultim act normativ a fost constatat neconstituțional, în ansamblul său. În alte cuvinte, partea nu ar fi putut exercita altă cale de atac decât cea prevăzută de lege la momentul investirii primei instanțe și la momentul pronunțării sentinței civile atacate. Mai mult, la data pronunțării sentinței civile contestate (25.06.2020), în cadrul căreia se menționează că împotriva acesteia se poate exercita calea de atac a apelului în conformitate cu prevederile art. 55 alin. 3¹ teza I din Legea nr. 101/ 2016, în redactarea ulterioară intrării în vigoare a O.U.G. nr. 23/ 2020, nu era publicată Decizia Curții Constituționale nr. 221/ 2020, astfel încât aceasta nu producea efecte și nu dobândise caracter obligatoriu.

Față de aceste aspecte, Curtea constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în legătură cu interpretarea prevederilor art. 27 C. proc. civ. raportat la faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 221/ 2020 s-a constatat neconstituționalitatea O.U.G. nr. 23/ 2020, în ansamblul său.

Pentru aceste considerente, apreciind necesară dezlegarea instanței supreme cu privire la modul de interpretare a prevederilor art. 27 C. proc. civ. raportat la faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 221/ 2020 s-a constatat neconstituționalitatea O.U.G. nr. 23/ 2020, în ansamblul său, Curtea va proceda la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DISPUNE:**

Dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dispozițiile art. 27 C. proc. civ. se interpretează în sensul că hotărârile pronunțate în primă instanță în perioada în care era în vigoare O.U.G. nr. 23/ 2020, respectiv anterior publicării în Monitorul

Dosar nr. (...)

Încheiere din data de 14.04.2021

Oficial al României, Partea I, nr. 594/ 07.07.2020 a Deciziei Curții Constituționale nr. 221/ 2020 (prin care s-a constatat neconstituționalitatea acestui act normativ), sunt supuse căii de atac a apelului, prevăzută de respectiva ordonanță, sau căii de atac a recursului, prevăzută de art. 55 alin. 3 din Legea nr. 101/ 2016, în forma anterioară modificării aduse prin O.U.G. nr. 23/ 2020, având în vedere că respectiva cale de atac se soluționează ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei de neconstituționalitate?

Dispune înaintarea prezentei încheieri către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Dispune suspendarea judecării apelului formulat de apelanta (...), având codul unic de înregistrare (...), înmatriculată în registrul comerțului sub nr. (...) și având contul bancar (...), cu sediul în (...), împotriva sentinței civile nr. (...)/ 25.06.2020 pronunțate de Tribunalul București – Secția a VI-a Civilă în dosarul nr. (...), în contradictoriu cu intimata (...), având codul unic de înregistrare (...), înmatriculată în registrul comerțului sub nr. (...) și având contul bancar (...), cu sediul în (...), potrivit prevederilor art. 520 alin. 2 C. proc. civ.

Nesupusă niciunei căi de atac.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 14 aprilie 2021.

PREȘEDINTE,
(...)

JUDECĂTOR,
(...)

GREFIER,
(...)

Red. (...)/ Dact. (...)/ (...)

05 exemplare/ (...)